

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.2.11.
COM(2019) 74 final

2019/0036 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az EU–Ukrajna Társulási Tanácsban az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodás XXVII. mellékletének módosításával kapcsolatban képviselendő álláspontról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya az Unió által az EU–Ukrajna Társulási Tanácsban az EU–Ukrajna társulási megállapodás XXVII. mellékletét (Energiaügyi együttműködés, ideértve a nukleáris kérdéseket) módosító határozat tervezett elfogadásával kapcsolatban képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az EU–Ukrajna társulási megállapodás

Az egyrésről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrésről Ukrajna közötti társulási megállapodás (a továbbiakban: megállapodás) célja, hogy biztosítsa az Európai Unió és Ukrajna közötti politikai társulás és gazdasági integráció fokozatos megvalósulásának kereteit. Kötelezettségvállalásokat tartalmaz az ukrán gazdaság egyes ágazatainak az uniós vívmányokkal összhangban történő megújítására vonatkozóan, és ennek keretében többek között célul tűzi ki a piaci integráció fokozását, valamint az energiaügyi szabályozás közelítését az uniós vívmányok kulcsfontosságú elemeihez az Unió energiaügyi vívmányai alapján. Az energiaágazatot érintő kötelezettségvállalások felsorolását a megállapodás V. címének (Gazdasági és ágazati együttműködés) 1. fejezete (Energiaügyi együttműködés, ideértve a nukleáris kérdéseket) tartalmazza. Ezek közül néhány, a kereskedelemi vonatkozású energiaügyi kérdésekkel kapcsolatos kötelezettségvállalást – például a továbbításra és a szállításra vonatkozó szabályokat – a megállapodás IV. címének (Kereskedelem és kereskedelemmel kapcsolatos ügyek) 11. fejezete (Energiakereskedelem) is megemlíti. A megállapodás 2017. szeptember 1-jén hatályba lépett.

2.2. Az EU–Ukrajna Társulási Tanács

Az EU–Ukrajna Társulási Tanács a megállapodás által létrehozott közös szervek egyike. A megállapodás 461. cikkével összhangban felügyeli és nyomon követi a megállapodás alkalmazását és végrehajtását, valamint rendszeresen felülvizsgálja annak működését a célkitűzések vonatkozásában. Az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság tagjaiból, valamint az ukrán kormány képviselőiből álló Társulási Tanács miniszteri szinten valamennyi szükséges formációban ülésezik, és rendszeres időközönként találkozik évente legalább egyszer, valamint amikor a körülmények ezt megkövetelik. Hatásköre kiterjed arra, hogy a megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekben – többek között a megállapodás mellékleteit frissítő vagy módosító – határozatokat hozzon, amelyek a megállapodásban részes felekre nézve kötelező érvényűek. Ezenfelül ajánlásokat is elfogadhat. E határozatok és ajánlások elfogadása a felek közötti megállapodással, a vonatkozó belső eljárások lefolytatását követően történik.

2.3. Az EU–Ukrajna Társulási Tanács tervezett jogi aktusa

Az EU–Ukrajna Társulási Tanács határozatot tervez elfogadni az egyrésről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrésről Ukrajna közötti társulási megállapodás XXVII. mellékletének módosításáról (a továbbiakban: a tervezett jogi aktus).

A tervezett jogi aktus célja a XXVII. mellékletben (Energiaügyi együttműködés, ideértve a nukleáris kérdéseket) foglalt, az uniós jogszabályokat felsoroló jegyzék frissítése, hogy az tükrözze a megállapodással kapcsolatos tárgyalások lezárása óta az Unió energiaügyi vívmányaiban végbement jelentős fejlődést.

A tervezett jogi aktus továbbá kiegészítő rendelkezésekkel kívánja bővíteni a megállapodás XXVII. mellékletét az energiaügyi jogszabály-közelítés ukrainai folyamatának nyomon követésére vonatkozóan. E rendelkezések célja az energiaágazati reform jogi vonatkozásai koordinációjának és felügyeletének megerősítése, valamint az uniós energiaügyi vívmányokon alapuló nemzeti jogi aktusok megfelelő és hatékony végrehajtásának elősegítése Ukrajnában.

A megállapodás 463. cikkének megfelelően a tervezett jogi aktus kötelező lesz a felekre nézve. Az említett cikk így rendelkezik: „E megállapodás célkitűzéseinek megvalósítása érdekében a Társulási Tanács hatáskörrel rendelkezik, hogy az e megállapodás hatálya alá tartozó kérdésekben és az abban előírt esetekben határozatokat hozzon. Ezek a határozatok kötelező érvényűek a Felekre nézve, akik megfelelő intézkedéseket hoznak, beleértve szükség esetén az e megállapodás alapján létrehozott konkrét szerveken belüli intézkedéseket, a meghozott határozatok végrehajtására. A Társulási Tanács továbbá ajánlásokat is tehet. A Felek közötti megállapodás értelmében a Társulási Tanácsnak el kell fogadnia határozatait és ajánlásait, a vonatkozó belső eljárások teljesítését követően.”

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

A tervezett jogi aktus egyfelől frissíti a megállapodás XXVII. mellékletében szereplő, azon uniós jogi aktusokat felsoroló jegyzéket, amelyekhez vállalása szerint Ukrajna közelíti nemzeti jogszabályait, másfelől olyan kiegészítő szabályokat állapít meg, amelyek célja az ukrán nemzeti jogszabályok uniós energiaügyi vívmányokhoz való közelítésének elősegítése.

Az uniós jogi aktusok jegyzéke tekintetében a melléklet frissítésére azért van szükség, hogy tükrözze a megállapodással kapcsolatos tárgyalások lezárása óta az Unió energiaügyi vívmányaiban végbement jelentős fejlődést. Ennek eredményeként a megállapodás eredeti mellékletében felsorolt uniós jogszabályok közül számos már hatályát veszítette, többet újabb jogszabályok hatályon kívül helyeztek vagy módosítottak, és az Európai Unió új jogszabályokat is elfogadott. Ezek a változások szükségessé teszik a megállapodás XXVII. mellékletének frissítését, hogy Ukrajna jogszabály-közelítésre irányuló törekvései összhangban legyenek az uniós vívmányok jelenlegi helyzetével. Ebből kifolyólag Ukrajna azon kötelezettségvállalásai, amelyeket energiaügyi szabályozásának az uniós energiaügyi vívmányokhoz való közelítésére tett, nem változtatják meg az Unió saját szabályait és nem módosítják azok hatályát. Ezenfelül Ukrajna saját energiaügyi kötelezettségei időközben kibővültek, egyrészt annak eredményeképpen, hogy az ország 2011 óta az Energiaközösség tagja, másrészt a megállapodás XXVII. mellékletében felsorolt uniós jogi aktusok végrehajtása következtében. Emellett az EU és Ukrajna közötti energiaügyi együttműködés a stratégiai energiaügyi partnerségről szóló EU–Ukrajna egyetértési megállapodás 2016-os aláírásával is tovább erősödött. Az egyetértési megállapodás támogatja a gazdasági integráció és a politikai társulás elérése iránti elkötelezettséget, és céljai között határozza meg a teljes energiapiaci integráció megvalósítását az EU energiauniójának öt dimenziója alapján. A korábban említett fejlődésből fakad annak szükségessége, hogy frissítésre kerüljön az uniós jogi aktusoknak a megállapodás XXVII. mellékletében foglalt jegyzéke.

A tervezett jogi aktus továbbá újabb, az energiaügyi jogszabály-közelítés ukrainai folyamatának nyomon követésére vonatkozó, egyebek mellett az uniós energiaügyi vívmányok hatékony végrehajtásával, az ágazatot érintő jogalkotási javaslatok tervezeteiről folytatott konzultációkkal, valamint a Társulási Tanácsnak történő jelentéstétellel kapcsolatos kiegészítő rendelkezésekkel bővíti a megállapodás XXVII. mellékletét. E rendelkezések célja az energiaágazati reform jogi vonatkozásai koordinációjának és felügyeletének megerősítése, valamint az uniós energiaügyi vívmányokon alapuló nemzeti jogi aktusok megfelelő és

hatékony végrehajtásának elősegítése Ukrajnában. Az elmúlt négy év tapasztalatai arra utalnak, hogy Ukrajna az energiaágazat reformjának számos területén előre lépett, ugyanakkor rámutatnak arra is, hogy további támogatási intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy a végrehajtott reformok visszafordíthatatlanok és tartósak legyenek. A kiegészítő rendelkezések célja ezért az, hogy az Unió energiaügyi vívmányai alapján segítsék Ukrajnát a jogszabály-közelítés megfelelő megvalósításában és a jogszabály-közelítés keretében elfogadott jogszabályok helyes végrehajtásában.

Ez a javaslat teljes mértékben összhangban áll általában véve az Unió keleti partnerségi politikájával és különösen az Unió Ukrajnával kapcsolatos politikájával, mivel támogatja a társulási megállapodás végrehajtását és hozzájárul céljainak megvalósulásához. Összhangban van az uniós energiapolitikával is, tekintetbe véve mind az energiaunió öt dimenzióját – köztük az energiaellátás biztonságára vonatkozó dimenziót –, mind pedig Ukrajnának a földgáz stratégiai fontosságú tranzitországaként betöltött szerepét. Azáltal, hogy tükrözi az Unió energiaügyi vívmányait és elősegíti, hogy azokat az EU társult partnerei is átvegyék, hozzájárul az energiaellátás biztonságára vonatkozó uniós célkitűzések eléréséhez. Végezetül összhangban áll általában véve az EU külső energiapolitikájának egészével és különösen az Uniónak az Energiaközösséggel kapcsolatos politikájával, mivel támogatja az Energiaközösség azon célkitűzésének megvalósulását, amely a tagországok – köztük Ukrajna – energiapiacainak integrációjára irányul.

A javaslat összhangban van az átdolgozott uniós szomszédságpolitikával, valamint az Ukrajnával és más szomszédos országokkal a szomszédságpolitikához kapcsolódóan folytatott együttműködéssel. Hozzájárul különösen ahhoz, hogy az EU és Ukrajna közötti politikai társulás és gazdasági integráció részeként hatékony és fenntartható módon valósuljon meg az energiaágazat reformja Ukrajnában. Ezek az erőfeszítések egyben a stabil és virágzó szomszédság kialakítására irányuló célkitűzés megvalósítását is elősegítik. Figyelembe véve, hogy az uniós energiaügyi vívmányokon alapuló energiaágazati reform hozzájárul az ukrán éghajlat-politika fenntarthatóbbá válásához, a javaslat biztosítja az összhangot az EU éghajlat-politikai célkitűzéseivel is. Végezetül a javaslat támogatja az energiatermékek és az energetikai szolgáltatások kétoldalú kereskedelmének további fejlődését és a beruházásokat, mivel az energiaágazati reform egyik célja az energiakereskedelmet hátráltató meglévő szabályozási akadályok elhárítása.

A tervezett javaslat az EU–Ukrajna társulási megállapodásban foglalt energiaágazati kötelezettségvállalások maradéktalan teljesítése érdekében várhatóan további támogatást nyújt az ukrán energiaágazat reformjához, amely már a végrehajtási szakaszában jár.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik *„a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat.”*

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, amelyek a nemzetközi jog értelmében nem bírnak

kötelező erővel, de „meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”¹.

4.1.2. *A jelen esetre történő alkalmazás*

Az EU–Ukrajna Társulási Tanácsot megállapodás, nevezetesen az EU–Ukrajna társulási megállapodás hozta létre.

Az EU–Ukrajna Társulási Tanács által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. Az EU–Ukrajna társulási megállapodás 463. cikkének megfelelően a tervezett jogi aktus a nemzetközi jog szerint kötelező érvényű lesz. A tervezett jogi aktus nem egészíti ki és nem is módosítja a megállapodás intézményi keretét.

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. **Anyagi jogalap**

4.2.1. *Általános elvek*

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül. Amennyiben a tervezett jogi aktus kettős célkitűzést követ, vagy két összetevőből áll, és ezek egyike elsődlegesként vagy döntő jellegűként azonosítható, míg a másik pusztán járulékos jellegű, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozatot egyetlen anyagi jogalapra, azaz az elsődleges, illetve döntő jellegű célkitűzés vagy összetevő által megkövetelt anyagi jogalapra kell alapozni.

4.2.2. *A jelen esetre történő alkalmazás*

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma az energiaágazattal kapcsolatos, beleértve a nukleáris kérdéseket is. Ezért a javasolt határozat anyagi jogalapja az EUMSZ 194. cikke.

4.3. **Következtetés**

A javasolt határozat jogalapja ezért az EUMSZ 194. cikke, összefüggésben az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdésével.

5. **A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE**

Mivel az EU–Ukrajna Társulási Tanács jogi aktusa módosítani fogja az EU–Ukrajna társulási megállapodás XXVII. mellékletét, elfogadását követően helyénvaló kihirdetni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

¹ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Unió által az EU–Ukrajna Társulási Tanácsban az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodás XXVII. mellékletének módosításával kapcsolatban képviselendő álláspontról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikkére, összefüggésben 218. cikke (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) Az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodást (a továbbiakban: megállapodás) az Unió az (EU) 2017/1248 tanácsi határozat² révén megkötötte, és a megállapodás 2017. szeptember 1-jén hatályba lépett.
- (2) A megállapodás 273. cikke értelmében a felek – a megállapodás XXVII. mellékletében említetteknek megfelelően – kiigazítják jogszabályaikat annak biztosítása érdekében, hogy a villamosenergia- és a földgázszállításra vonatkozó valamennyi feltétel objektív, észszerű, átlátható és megkülönböztetésmentes legyen.
- (3) A megállapodás 337. cikke továbbá a piaci integráció felé tett előrelépés érdekében úgy rendelkezik, hogy a felek folytatják és fokozzák az energiaügyi kérdésekkel kapcsolatos együttműködést, ideértve az energiaágazattal kapcsolatos kérdések fokozatos közelítését is.
- (4) A megállapodás 341. cikke úgy rendelkezik, hogy az energiaágazatban végrehajtott fokozatos közelítésre a megállapodás XXVII. mellékletében foglalt menetrenddel összhangban kerül sor.
- (5) A megállapodás 474. cikke az ukrán jogszabályok uniós jogszabályokhoz való fokozatos közelítésére kötelezi Ukrajnát, többek között az energiaágazatban is.
- (6) A megállapodással kapcsolatos tárgyalások lezárása óta az Unió energiaügyi vívmányai jelentős fejlődésen mentek keresztül.
- (7) A megállapodás 463. cikkének (1) és (3) bekezdése szerint az EU–Ukrajna Társulási Tanács (a továbbiakban: Társulási Tanács) a megállapodás célkitűzéseinek megvalósítása céljából határozatokat fogadhat el. Ennek keretében frissítheti vagy módosíthatja a megállapodás mellékleteit, figyelembe véve az uniós jog által és a nemzetközi eszközökben meghatározott, a felek által relevánsnak ítélt alkalmazandó normák fejlődését.

² HL L 181., 2017.7.12., 4–5. o.

- (8) A Társulási Tanács ezért határozatot tervez elfogadni az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről Ukrajna közötti társulási megállapodás XXVII. mellékletének módosításáról, annak érdekében, hogy az tükrözze az uniós vívmányok fejlődését.
- (9) A megállapodás 475. cikke általánosságban meghatározza, hogy mit foglal magában az ukrán jogszabályok uniós jogszabályokhoz való közelítésének nyomon követése, beleértve a végrehajtás és az érvényesítés aspektusait is. Úgy rendelkezik, hogy a jelentéstételi és értékelési folyamat figyelembe veszi a megállapodásban vagy a megállapodás értelmében létrehozott intézményi testületek határozataiban meghatározott különös szabályokat.
- (10) A reformok hatékonyabb végrehajtása érdekében meg kell erősíteni az energiaágazat reformjára vonatkozó nyomonkövetési mechanizmust.
- (11) A Társulási Tanács ezért oly módon is módosítani tervezi a megállapodás XXVII. mellékletét, hogy az részletesebb szabályokat határozzon meg az ukrán energiaügyi jogszabályok uniós jogszabályokhoz való közelítésének nyomon követésére vonatkozóan.
- (12) Ezért helyénvaló meghatározni az Unió által az EU–Ukrajna Társulási Tanácsban a megállapodás XXVII. mellékletét módosító határozattal kapcsolatban képviselendő álláspontot,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az EU–Ukrajna Társulási Tanács ülésén az Unió által képviselendő álláspont az EU–Ukrajna Társulási Tanács jogi aktusának az e határozathoz csatolt tervezetén alapul.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*